

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾

z dnia ..... 2016 r.

w sprawie superwizji pracy socjalnej

Na podstawie art. 121a ust. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163, z późn. zm.²⁾), zwanej dalej „ustawą”, zarządza się, co następuje:

Rozdział I

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) cele, wytyczne i standard dla superwizji pracy socjalnej;
- 2) minimum programowe dla szkolenia superwizorów pracy socjalnej;
- 3) sposób szkolenia dla superwizorów pracy socjalnej;
- 4) sposób wnoszenia odpłatności za postępowanie związane z uzyskaniem certyfikatu, w tym za egzamin i egzamin poprawkowy;
- 5) organizację i sposób przeprowadzania egzaminu;
- 6) wzór certyfikatu superwizora pracy socjalnej;
- 7) warunki, jakie powinny spełniać podmioty ubiegające się o uzyskanie zgody na prowadzenie szkolenia dla superwizorów pracy socjalnej;
- 8) sposób i warunki nadawania podmiotom ubiegającym się o uzyskanie zgody na prowadzenie szkolenia dla superwizorów pracy socjalnej uprawnień do prowadzenia szkoleń dla superwizorów pracy socjalnej;
- 9) wymagania dotyczące kadry dydaktycznej szkolenia dla superwizorów pracy socjalnej;

---

¹⁾ Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej zabezpieczenie społeczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1905).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 693, 1045, 1058, 1240, 1310, 1359, 1607, 1616, 1830 i 1893 oraz z 2016 r. poz. 195.

- 10) sposób prowadzenia nadzoru merytorycznego nad szkoleniami dla superwizorów pracy socjalnej;
- 11) zasady wyboru jednostki organizacyjnej, o której mowa w art. 117 ust. 6 ustawy, i warunki jej współpracy z Centralną Komisją Egzaminacyjną do spraw stopni specjalizacji zawodowej pracowników socjalnych, zwaną dalej „Komisją” w zakresie organizacji egzaminów na superwizora pracy socjalnej.

Rozdział 2

Cele, wytyczne i standard dla superwizji pracy socjalnej

§ 2. 1. Celem superwizji pracy socjalnej jest podnoszenie skuteczności pracy pracowników socjalnych przez:

- 1) wprowadzanie i utrzymywanie profesjonalnych standardów prowadzenia superwizji;
- 2) wzmacnianie kompetencji zawodowych;
- 3) udzielanie wsparcia pracownikom, sprzyjanie ich rozwojowi zawodowemu oraz zapobieganie wypaleniu zawodowemu;
- 4) identyfikowanie trudności w pracy, ich źródeł oraz sposobów rozwiązywania;
- 5) wzmacnianie umiejętności komunikowania się pracowników z klientami, współpracownikami i instytucjami oraz otoczeniem, w którym wykonują pracę.

2. Superwizor pracy socjalnej:

- 1) ustala, przed rozpoczęciem superwizji, wraz z superwizowanymi granice poufności dotyczące informacji pozyskanych w trakcie superwizji;
- 2) stwarza superwizowanym warunki wymiany postaw emocjonalnych, myśli i opinii;
- 3) jest neutralny wobec osób superwizowanych oraz przedmiotu superwizji;
- 4) nie powinien angażować się w jakąkolwiek relację z superwizowanymi, poza relacją superwizyjną;
- 5) powinien dokonywać ewaluacji osiągnięć superwizowanego w sposób obiektywny.

3. Superwizja pracy socjalnej może być realizowana w formie indywidualnej lub grupowej.

4. Warunkiem rozpoczęcia superwizji pracy socjalnej jest zawarcie kontraktu superwizyjnego pomiędzy superwizorem, a pracownikiem socjalnym lub pracownikami socjalnymi.

5. Superwizowany i superwizor przestrzegają ustaleń zawartych w kontrakcie superwizyjnym.

6. Kontrakt superwizyjny ma formę pisemnej umowy ustalającej merytoryczny zakres superwizji pomiędzy superwizorem, a pracownikiem socjalnym lub grupą pracowników socjalnych, która zawiera datę jej zawarcia, nazwiska i imiona uczestników superwizji pracy socjalnej i ich podpisy.

7. Kontrakt superwizyjny określa w szczególności:

- 1) obowiązki stron kontraktu;
- 2) metody superwizji oraz zakres ich stosowania;
- 3) zakres tematyczny superwizji;
- 4) częstotliwość sesji superwizyjnych;
- 5) zasady ewaluacji superwizji;
- 6) zasady postępowania w przypadku wystąpienia kwestii spornych.

§ 3. Współpraca pomiędzy superwizorem, a pracownikiem socjalnym opiera się na wzajemnym szacunku.

§ 4. 1. Pracownik socjalny ma prawo wnioskować o osobę superwizora i formę superwizji pracy socjalnej.

2. Wnioski z superwizji pracy socjalnej, mogą być przekazywane osobom nie uczestniczącym w superwizji wyłącznie za zgodą superwizowanego pracownika socjalnego lub grupy pracowników socjalnych.

§ 5. 1. Superwizor pracy socjalnej nie może:

- 1) być związany umową o pracę lub umowami cywilnoprawnymi z podmiotami, w których zatrudnieni są pracownicy socjalni korzystający z superwizji pracy socjalnej przez niego prowadzonej, z wyjątkiem umowy, na podstawie której prowadzi superwizję pracy socjalnej;
- 2) pozostawać w zależności lub podległości służbowej z osobą korzystającą z superwizji pracy socjalnej jak również z jej przełożonymi;
- 3) pozostawać w relacjach rodzinnych lub osobistych z osobą korzystającą z superwizji pracy socjalnej, jak również z jej przełożonymi.

2. Superwizor pracy socjalnej weryfikuje jakość swojej pracy przez:

- 1) analizę i dokumentowanie prowadzonej superwizji;
- 2) zbieranie listów referencyjnych;
- 3) ciągle podnoszenie swoich kwalifikacji i samodoskonalenie.

Rozdział 3

Minimum programowe dla szkolenia superwizorów pracy socjalnej

§ 6. Minimum programowe dla szkolenia superwizorów pracy socjalnej zawiera następujące moduły oraz liczbę godzin przeznaczonych na ich realizację:

- 1) Moduł 1 – Wzmacnianie umiejętności interpersonalnych i społecznych – 120 godzin;
- 2) Moduł 2 – Teoria i metody pracy socjalnej – 60 godzin;
- 3) Moduł 3 – Superwizja pracy socjalnej – podstawy teoretyczne – 40 godzin;
- 4) Moduł 4 – Trening superwizyjny – 120 godzin;
- 5) Moduł 5 – Praktyka superwizyjna i superwizja pracy własnej – 140 godzin.

§ 7.1. W ramach Modułu 1 – Wzmacnianie umiejętności interpersonalnych i społecznych realizowane są następujące zajęcia:

- 1) podstawy komunikacji interpersonalnej;
- 2) trening interpersonalny;
- 3) trening rozwiązywania konfliktów z elementami mediacji;
- 4) trening asertywności;
- 5) trening pracy z grupą;
- 6) trening pracy z kamerą.

2. W ramach Modułu 2 – Teoria i metody pracy socjalnej realizowane są następujące zajęcia:

- 1) metody pracy socjalnej;
- 2) rozpoznawanie sytuacji problemowych;
- 3) tok postępowania metodycznego;
- 4) interwencja socjalna.

3. W ramach Modułu 3 – Superwizja pracy socjalnej – podstawy teoretyczne realizowane są następujące zajęcia:

- 1) wprowadzenie do teorii superwizji;
- 2) modele i techniki superwizji pracy socjalnej;
- 3) superwizja wobec stresu i wypalenia zawodowego;
- 4) etyka pracy superwizyjnej;
- 5) superwizja jako element zarządzania w instytucjach pomocy społecznej;
- 6) ewaluacja w superwizji pracy socjalnej i jej metody.

4. W ramach Modułu 4 – Trening superwizyjny, realizowane są następujące zajęcia:

- 1) organizacja sesji superwizyjnej;
- 2) relacja superwizyjna;
- 3) proces superwizyjny;
- 4) autoewaluacja superwizora;
- 5) trening pracy z kamerą.

5. W ramach Modułu 5 – Praktyka superwizyjna i superwizja pracy własnej uczestnik szkolenia odbywa:

- 1) praktykę superwizyjną w wymiarze 100 godzin;
- 2) konsultacje indywidualne i grupowe w łącznym wymiarze 40 godzin.

Rozdział 4

Sposób szkolenia dla superwizorów pracy socjalnej

§ 8. Szkolenie dla superwizorów pracy socjalnej powinno być zrealizowane w terminie nie krótszym niż 18 miesięcy.

§ 9. 1. Zajęcia w ramach szkolenia realizowane są w formie stacjonarnej lub niestacjonarnej, jako wykłady, seminaria, ćwiczenia, warsztaty, praktyki superwizyjne konsultacje, w tym na wykłady nie może przypadać więcej niż 30 procent godzin całego szkolenia.

2. Zajęcia nie mogą być prowadzone w formie kształcenia na odległość.

3. Grupa szkoleniowa nie może liczyć więcej niż 15 osób.

§ 10. 1. Podmiot prowadzący szkolenie, w ramach zajęć z praktyki superwizyjnej:

- 1) zapewnia właściwą organizację i prawidłowy przebieg szkolenia i praktyki superwizyjnej, o której mowa w § 7 ust. 5 pkt 1;
- 2) ustala harmonogram szkolenia i praktyki superwizyjnej.

2. W ramach zajęć z praktyki superwizyjnej, o której mowa w § 7 ust. 5 pkt 1, uczestnik szkolenia:

- 1) samodzielnie prowadzi praktykę superwizyjną w instytucjach i organizacjach pomocy i integracji społecznej w wymiarze nie mniejszym niż 15 godzin;
- 2) prowadzi dziennik praktyki superwizyjnej, który zawiera imię i nazwisko uczestnika szkolenia, nazwę organizatora praktyki superwizyjnej oraz opis przebiegu praktyki.
3. Wpisy w dzienniku z zajęć z praktyki superwizyjnej akceptuje prowadzący.
4. Podmiot prowadzący szkolenie realizuje praktykę superwizyjną przy udziale czynnych zawodowo pracowników socjalnych.

5. Praktyka superwizyjna może być prowadzona w miejscu realizacji zajęć lub w innej placówce.

6. Prowadzący praktykę superwizyjną w ramach Modułu 5, wydaje opinię, którą dołącza się do wniosku o przystąpienie do egzaminu dla osób ubiegających się o certyfikat superwizora pracy socjalnej.

Rozdział 5

Sposób wnoszenia odpłatności za postępowanie związane z uzyskaniem certyfikatu, w tym za egzamin i egzamin poprawkowy

§ 11. Opłatę za egzamin lub egzamin poprawkowy dla osób ubiegających się o certyfikat superwizora pracy socjalnej wnosi się na rachunek bankowy wskazany przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, zwanego dalej „Ministrem”.

Rozdział 6

Organizacja i sposób przeprowadzania egzaminu

§ 12. 1. Do egzaminu na superwizora pracy socjalnej Komisja dopuszcza osobę, która ukończyła szkolenie dla superwizorów pracy socjalnej i złożyła wniosek o przystąpienie do egzaminu w terminie nie dłuższym niż 6 miesięcy od dnia ukończenia szkolenia.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera następujące dane: imię, nazwisko, adres, numer telefonu i podpis osoby składającej wniosek oraz nazwę miejscowości i datę złożenia wniosku.

3. W przypadku osób, o których mowa w art. 121a ust. 5 ustawy, do wniosku dołącza się:

- 1) dokumenty potwierdzające spełnianie warunków wymienionych w art. 121a ust. 5 ustawy;
- 2) zaświadczenie o ukończeniu szkolenia;
- 3) opis praktyki superwizyjnej, w formie wydruku i wersji elektronicznej, odbytej w trakcie szkolenia w ramach Modułu 5 wraz z opinią osoby go prowadzącej;
- 4) potwierdzenie wniesienia opłaty za egzamin.

4. W przypadku osób, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1310) do wniosku dołącza się:

- 1) dokumenty potwierdzające spełnianie warunków wymienionych w art. 3 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej;

2) potwierdzenie wniesienia opłaty za egzamin.

5. Do egzaminu poprawkowego na superwizora pracy socjalnej Komisja dopuszcza osobę, która złożyła wniosek w terminie nie dłuższym niż 6 miesięcy od dnia pierwszego terminu egzaminu wraz z potwierdzeniem wniesienia opłaty za egzamin.

§ 13. Komisja weryfikuje dokumenty, o których mowa w § 12 i podejmuje decyzję w sprawie dopuszczenia osób do egzaminu lub egzaminu poprawkowego, wyznacza termin egzaminu lub egzaminu poprawkowego oraz czuwa nad jego właściwym przygotowaniem i przeprowadzeniem.

§ 14. 1. Egzamin składa się z dwóch części.

2. Część pierwsza egzaminu ma formę pisemną i polega na rozwiązaniu testu sprawdzającego wiedzę z zagadnień wchodzących w zakres minimum programowego dla szkolenia superwizorów pracy socjalnej.

3. Część druga egzaminu ma formę ustną i służy sprawdzeniu umiejętności praktycznych kandydata na superwizora pracy socjalnej.

4. Warunkiem przystąpienia do części drugiej jest zdanie części pierwszej egzaminu.

5. W egzaminie może uczestniczyć ekspert zewnętrzny w charakterze członka komisji egzaminacyjnej.

6. Z przebiegu egzaminu sporządza się protokół.

§ 15. Osoba, która zdała egzamin, otrzymuje certyfikat superwizora pracy socjalnej.

§ 16. 1. Osoba, która nie zdała egzaminu, może przystąpić do egzaminu poprawkowego po złożeniu wniosku, o którym mowa w § 12 ust. 5, w terminie nie dłuższym niż rok od dnia złożenia wniosku, w terminie wyznaczonym przez Komisję.

2. Do egzaminu poprawkowego mają zastosowanie odpowiednio przepisy § 12 ust. 2 i 5, § 13 i § 14.

3. Do egzaminu poprawkowego można przystąpić jeden raz bez konieczności powtarzania szkolenia.

Rozdział 7

Wzór certyfikatu superwizora pracy socjalnej

§ 17. Wzór certyfikatu superwizora pracy socjalnej stanowi załącznik do rozporządzenia.

Rozdział 8

Warunki, jakie powinny spełniać podmioty ubiegające się o uzyskanie zgody na prowadzenie szkolenia dla superwizorów pracy socjalnej

§ 18. 1. Podmiot prowadzący szkolenia powinien:

- 1) posiadać program szkolenia, zaakceptowany przez Ministra, uwzględniający odpowiednio minimum programowe, o którym mowa w § 6, łącznie z wykazem treści programowych i liczbą godzin wykładów, seminariów, ćwiczeń, warsztatów, praktyk superwizyjnych i konsultacji oraz wykazem literatury i pytań sprawdzających dla każdego modułu objętego minimum programowym;
- 2) aktualizować programy szkolenia stosownie do najnowszego stanu wiedzy lub zmian przepisów prawa;
- 3) dysponować kadrą dydaktyczną, zaakceptowaną przez Ministra, spełniającą warunki określone w § 22, która przeprowadzi zajęcia w ramach szkolenia;
- 4) zapewnić odpowiednie warunki lokalowe do prowadzenia zajęć, w tym liczbę sal wykładowych, ćwiczeniowych i warsztatowych dostosowanych do liczby uczestników i realizowanych form zajęć;
- 5) zapewnić dostęp do biblioteki, pomocy dydaktycznych i środków audiowizualnych dostosowanych do poszczególnych form zajęć;
- 6) zapewnić zaplecze sanitarne;
- 7) zapewnić możliwość odbywania praktyki superwizyjnej;
- 8) prowadzić szkolenie zgodnie z zatwierdzonym programem w formach określonych w § 9 ust. 1;
- 9) informować na piśmie Ministra o rozpoczęciu każdego cyklu szkoleniowego w ciągu 30 dni od dnia rozpoczęcia zajęć.

2. Każda zmiana warunków, o których mowa w ust. 1 pkt 1–7, wymaga akceptacji Ministra.

§ 19. 1. Podmiot szkolący wydaje zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia jego ukończenia.

2. Zaświadczenie zawiera następujące dane: imię, nazwisko, numer PESEL osoby otrzymującej zaświadczenie, nazwę podmiotu wydającego zaświadczenie, podpis osoby upoważnionej do wydania zaświadczenia, datę wydania zaświadczenia, okres realizacji

szkolenia oraz wykaz modułów będących przedmiotem szkolenia z liczbą godzin przypadających na poszczególne formy zajęć i liczbą godzin praktyki superwizyjnej.

§ 20. Podmiot prowadzący szkolenia dla superwizorów pracy socjalnej przechowuje przez okres 5 lat od dnia zakończenia szkolenia dokumentację związaną z jego prowadzeniem, w tym:

- 1) program szkolenia;
- 2) dzienniki zajęć i dzienniki praktyki superwizyjnej;
- 3) dokumentację uczestników szkolenia;
- 4) dokumentację kadry dydaktycznej szkoleń;
- 5) rejestr wydanych zaświadczeń o ukończeniu szkolenia, zawierający: numer w rejestrze, numer zaświadczenia, datę odbioru zaświadczenia i imię i nazwisko osoby uczestniczącej w szkoleniu, której zostało wydane zaświadczenie, oraz jej podpis.

Rozdział 9

Sposób i warunki nadawania podmiotom ubiegającym się o uzyskanie zgody na prowadzenie szkolenia dla superwizorów pracy socjalnej uprawnień do prowadzenia szkoleń dla superwizorów pracy socjalnej

§ 21. 1. Podmiot ubiegający się o uzyskanie zgody na prowadzenie szkolenia dla superwizorów pracy socjalnej składa do Ministra wnioski, wraz z dokumentacją potwierdzającą spełnienie warunków, o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 1-7.

2. Wniosek o uzyskanie zgody podlega opinii sporządzanej przez Komisję oraz weryfikacji.

3. Weryfikacja wniosku polega w szczególności na analizie:

- 1) programu kształcenia;
- 2) kwalifikacji zawodowych kadry dydaktycznej;
- 3) warunków lokalowych;
- 4) warunków sanitarnych;
- 5) dostępu do biblioteki, pomocy dydaktycznych i środków audiowizualnych;
- 6) opisu możliwości odbycia praktyk superwizyjnych.

4. Zgoda na prowadzenie szkolenia może być wydana przez Ministra po spełnieniu przez podmiot warunków, o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 1-7 oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii Komisji, o której mowa w ust. 2.

5. Po uzyskaniu zgody Ministra wnioskodawca wpisany zostaje do rejestru podmiotów prowadzących szkolenia dla superwizorów pracy socjalnej.

6. Rejestr podmiotów prowadzących szkolenia dla superwizorów pracy socjalnej jest jawny i dostępny na stronie internetowej urzędu obsługującego Ministra.

Rozdział 10

Wymagania dotyczące kadry dydaktycznej szkolenia dla superwizorów pracy socjalnej

§ 22. 1. Kadra dydaktyczna szkoleń dla superwizorów pracy socjalnej powinna posiadać:

- 1) wykształcenie wyższe magisterskie;
- 2) kwalifikacje zawodowe umożliwiające realizację treści programowych dla danego modułu;
- 3) co najmniej 5-letnie doświadczenie w kształceniu lub doskonaleniu zawodowym pracowników socjalnych w zakresie umiejętności interpersonalnych i społecznych, metodyki pracy socjalnej, diagnozy socjalnej, warsztatu pracy pracownika socjalnego, aksjologii pracy socjalnej lub co najmniej 7-letni staż zawodowy w pomocy społecznej w zawodzie pracownika socjalnego i II stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny.

2. Zajęcia w ramach Modułu 4 i 5 mogą prowadzić osoby, które spełniają wymagania określone w ust. 1 i przeprowadziły co najmniej 500 godzin konsultacji i poradnictwa dla pracowników socjalnych z zakresu umiejętności interpersonalnych i społecznych, metodyki pracy socjalnej, diagnozy socjalnej, warsztatu pracy pracownika socjalnego lub aksjologii pracy socjalnej, polegających na wzmacnianiu kompetencji zawodowych pracowników socjalnych.

Rozdział 12

Sposób prowadzenia nadzoru merytorycznego nad szkoleniami dla superwizorów pracy socjalnej

§ 23. Nadzór nad szkoleniami dla superwizorów pracy socjalnej polega na ocenie realizacji programów szkoleń oraz sprawdzeniu warunków, o których mowa w § 18 ust. 1.

§ 24. 1. W ramach nadzoru merytorycznego przeprowadza się wizytacje podmiotów prowadzących szkolenia.

2. Wizytacje przeprowadza osoba wskazana przez Ministra.

3. O terminie wizytacji powiadamia się podmiot prowadzący szkolenie nie później niż na 3 dni przed terminem wizytacji.

4. Dopuszcza się przeprowadzenie niezapowiedzianych wizytacji.

5. Podmiot prowadzący szkolenie zapewnia właściwe warunki i środki niezbędne do sprawnego przeprowadzenia wizytacji.

6. Wizytujący ma prawo wglądu do dokumentacji związanej z prowadzeniem szkolenia, w tym do dokumentacji zawierającej dane osobowe uczestników szkolenia i kadry dydaktycznej, w zakresie niezbędnym dla celów wizytacji.

§ 25. 1. Dokonane podczas wizytacji ustalenia, opinie, rekomendacje i wnioski oraz stwierdzone nieprawidłowości opisuje się w protokole sporządzanym w terminie miesiąca od dnia zakończenia wizytacji.

2. Protokół przekazuje się podmiotowi prowadzącemu szkolenie za potwierdzeniem odbioru.

3. Po otrzymaniu protokołu podmiot ma prawo zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania.

4. W przypadku stwierdzenia uchybień i nieuwzględnienia zastrzeżeń, o których mowa w ust. 3, sporządza się zalecenia powizytacyjne.

5. Zalecenia powizytacyjne przekazuje się podmiotowi prowadzącemu szkolenie za potwierdzeniem odbioru.

6. Podmiot szkolący ustosunkowuje się do zaleceń powizytacyjnych w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania.

7. W przypadku nieusunięcia nieprawidłowości zawartych w zaleceniach powizytacyjnych w wyznaczonym terminie, Minister ponownie wzywa do ich usunięcia, pod rygorem wycofania zgody na prowadzenie szkoleń dla supervisorów pracy socjalnej.

8. Wycofanie zgody na prowadzenie szkoleń dla supervisorów pracy socjalnej może nastąpić w przypadku niezastosowania się do wezwania, o którym mowa w ust. 7 lub w przypadku pojawienia się tych samych uchybień stwierdzonych podczas kolejnej wizytacji.

Rozdział 13

Zasady wyboru jednostki organizacyjnej współpracującej z Komisją w zakresie organizacji egzaminów na superwizorów pracy socjalnej i warunki tej współpracy w zakresie organizacji egzaminów na superwizora pracy socjalnej

§ 26. 1. Jednostkę organizacyjną współpracującą z Komisją w zakresie organizacji egzaminów na superwizorów pracy socjalnej, zwaną dalej „jednostką współpracującą”, wybiera Minister spośród podmiotów, które odpowiedziały na zapytanie Ministra w wyznaczonym przez niego terminie, mają praktykę w prowadzeniu szkoleń skierowanych do służb społecznych oraz instytucji działających w obszarze polityki społecznej, dysponują kadrą posiadającą doświadczenie w organizowaniu egzaminów i przedstawia korzystną ekonomicznie propozycję.

2. Minister zamieszcza informację o wyborze jednostki na stronie internetowej urzędu obsługującego Ministra.

§ 27. 1. Komisja współpracuje z jednostką współpracującą na podstawie porozumienia określającego obowiązki Komisji i jednostki współpracującej, dotyczącego w szczególności obsługi administracyjno-technicznej w zakresie przygotowania, przeprowadzania oraz zakończenia egzaminu na superwizorów pracy socjalnej.

2. Porozumienie, o którym mowa w ust. 1, podlega akceptacji Ministra.

Rozdział 14

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 28. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER

RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Prawnego

Iwona Ziendalska
21.04.2016.

Załącznik do rozporządzenia
Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
z dnia ..... (poz. ....)

WZÓR

**CERTYFIKAT
SUPERWIZORA PRACY SOCJALNEJ**

.....
imię i nazwisko

urodzona/y w dniu ..... w .....

zdała/ł w dniu ..... egzamin przed Centralną Komisją Egzaminacyjną do spraw stopni specjalizacji zawodowej pracowników socjalnych, działającą na podstawie art. 117 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163, z późn. zm.) oraz uzyskała/ł

certyfikat superwizora pracy socjalnej

Certyfikat jest dokumentem wydanym na podstawie art. 117 ust. 3 pkt 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

..... dnia .....
nazwa miejscowości

Nr w rejestrze wydanych certyfikatów .....

Przewodniczący
Centralnej Komisji Egzaminacyjnej
do spraw stopni specjalizacji zawodowej
pracowników socjalnych

.....
pieczęć urzędu
obsługującego Ministra

Uzasadnienie

Projektowane rozporządzenie stanowi realizację upoważnienia ustawowego zawartego w art. 121a ust. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o pomocy społecznej”.

Rozporządzenie określa:

- 1) cele, wytyczne i standard dla superwizji pracy socjalnej;
- 2) minimum programowe dla szkolenia superwizorów pracy socjalnej;
- 3) sposób szkolenia dla superwizorów pracy socjalnej;
- 4) sposób wnoszenia odpłatności za postępowanie związane z uzyskaniem certyfikatu, w tym za egzamin i egzamin poprawkowy;
- 5) organizację i sposób przeprowadzania egzaminu;
- 6) wzór certyfikatu superwizora pracy socjalnej;
- 7) warunki, jakie powinny spełniać podmioty ubiegające się o uzyskanie zgody na prowadzenie szkolenia dla superwizorów pracy socjalnej;
- 8) sposób i warunki nadawania podmiotom ubiegającym się o uzyskanie zgody na prowadzenie szkolenia dla superwizorów pracy socjalnej uprawnień do prowadzenia szkoleń dla superwizorów pracy socjalnej;
- 9) wymagania dotyczące kadry dydaktycznej szkolenia dla superwizorów pracy socjalnej;
- 10) sposób prowadzenia nadzoru merytorycznego nad szkoleniami dla superwizorów pracy socjalnej;
- 11) zasady wyboru jednostki organizacyjnej, współpracującej z Centralną Komisją Egzaminacyjną do spraw stopni specjalizacji zawodowej pracowników socjalnych, zwaną dalej „Komisją”, w zakresie organizacji egzaminów na superwizora pracy socjalnej
– uwzględniając potrzebę zapewnienia odpowiedniego poziomu szkolenia i przygotowania superwizorów pracy socjalnej, odpowiedniego poziomu świadczonych usług przez pracowników socjalnych, ujednolicenia wymogów dotyczących uzyskania certyfikatu superwizora, ujednolicenia wzoru certyfikatu oraz ujednolicenia wymogów prowadzenia szkoleń dla superwizorów pracy socjalnej i sposobu prowadzenia nadzoru merytorycznego nad szkoleniami dla superwizorów pracy socjalnej.

W ostatnich kilku latach w polskiej pracy socjalnej w nielicznych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej prowadzona była praktyka superwizyjna przełożona na polski grunt z doświadczeń krajów zachodnich. Pracownicy socjalni tych jednostek mieli możliwość zapoznania się superwizją jako narzędziem wspierającym ich pracę. W celu

wystandaryzowania superwizji pracy socjalnej i umożliwienia korzystania z niej wszystkim pracownikom socjalnym na tych samych warunkach wprowadzono do ustawy o pomocy społecznej przepis upoważniający do wydania przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej rozporządzenia regulującego szczegółowe kwestie związane z tym zagadnieniem. Projekt rozporządzenia wprowadza cele, wytyczne i standard superwizji pracy socjalnej. Określa sposób prowadzenia superwizji pracy socjalnej, szczegóły dotyczące zawierania kontraktu superwizyjnego, formy superwizji oraz obowiązki superwizora. Projekt określa procedurę, w której będzie możliwe uzyskanie certyfikatu superwizora pracy socjalnej, który jest warunkiem koniecznym dla możliwości prowadzenia superwizji pracowników socjalnych. Minimum programowe szkolenia dla superwizorów pracy socjalnej, które obejmuje 480 godzin z pięciu obszarów tematycznych:

- 1) Moduł 1 – Wzmacnianie umiejętności interpersonalnych i społecznych – 120 godzin;
- 2) Moduł 2 – Teoria i metody pracy socjalnej – 60 godzin;
- 3) Moduł 3 – Superwizja pracy socjalnej – podstawy teoretyczne - 40 godzin;
- 4) Moduł 4 – Trening superwizyjny – 120 godzin;
- 5) Moduł 5 – Praktyka superwizyjna i superwizja pracy własnej – 140 godzin.

Dobór obszarów tematycznych, a w ramach nich poszczególnych treści merytorycznych, podyktowany jest koniecznością osadzenia pojęcia superwizji w ramach teoretycznych, ale przede wszystkim konieczne jest stworzenie możliwości przetrenowania praktycznych umiejętności i nabycie nowych kompetencji, związanych z zadaniami superwizora w praktyce pracy socjalnej. Wynika to z interakcyjnego charakteru superwizji, jej kontekstu relacyjnego oraz koniecznej znajomości specyfiki profesjonalnego działania pracownika socjalnego. Liczba godzin (480 godzin dydaktycznych) przeznaczona na realizację szkolenia porównywalna jest do dwu- i trysemestralnych studiów podyplomowych. Taka liczba godzin przekłada się na możliwość treningu specyficznych umiejętności, które powinien posiadać kompetentny superwizor. Moduł pierwszy dedykowany jest umiejętnościom komunikacyjnym i interpersonalnym w ich uniwersalnym wymiarze i ma charakter wprowadzający. Moduł drugi pogłębia wiedzę i kompetencje w zakresie specyfiki pracy socjalnej. Moduł trzeci ugruntowuje wiedzę na temat superwizji (modelów, specyfiki zarządzania superwizyjnego, etyki i innych aspektów). Moduł 4 daje możliwość praktycznego doświadczenia tego, czym superwizja być powinna. Natomiast moduł 5 obejmuje własny trening prowadzenia superwizji na rzecz pracowników socjalnych w formule szkoleniowej. Układ poszczególnych modułów i ich uszczegółowienie były konsultowane z doradcami,

ekspertami, konsultantami z OPS-ów z terenu całej Polski w ramach prowadzonych prekonsultacji.

W projekcie rozporządzenia określa się sposób egzaminowania osób pretendujących do miana superwizorów pracy socjalnej. Egzamin przeprowadzany będzie przez Komisję. Projekt określa sposób prowadzenia egzaminu który jest transparentny i sprzyja ocenie predyspozycji, wiedzy i umiejętności przyszłych superwizorów. Projekt przewiduje możliwość zaangażowania do prowadzenia egzaminu osób spoza Komisji, specjalistów w zakresie superwizji pracy socjalnej. Wzór certyfikatu określa załącznik do rozporządzenia. W celu zapewnienia prawidłowej organizacji i przebiegu egzaminu (zaplecza dydaktyczno-lokalowego, obsługi technicznej związanej z organizacją egzaminu) wybrana zostanie jednostka organizacyjna współpracująca z Komisją w tym zakresie. Projektowane rozporządzenie wskazuje zasady wyboru tej jednostki.

W projekcie określono, że opłatę za egzamin wnosi się na rachunek bankowy wskazany przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

Projektowane rozporządzenie wskazuje jakie warunki będą musiały spełnić podmioty uprawnione do prowadzenia szkoleń, w tym dotyczące kadry dydaktycznej szkolenia dla superwizorów pracy socjalnej, jaką dysponuje podmiot aplikujący o uzyskanie zgody Ministra. Zgodnie z projektowaną procedurą, dopiero po spełnieniu szczegółowych wymagań i po uzyskaniu pozytywnej opinii Komisji podmiot aplikujący może uzyskać zgodę i zostanie wpisany do rejestru podmiotów prowadzących szkolenia dla superwizorów pracy socjalnej.

W projekcie rozporządzenia określony jest również sposób prowadzenia nadzoru merytorycznego nad szkoleniami dla superwizorów pracy socjalnej. Nacisk kładzie się w szczególności na: realizację szkolenia według programu dostosowanego do aktualnego stanu wiedzy w przedmiotowym zakresie, dysponowanie przez podmiot kadrami dydaktyczną posiadającą wysokie kwalifikacje zawodowe, zapewnienie przez placówkę odpowiednich warunków lokalowych i zaplecza bibliotecznego oraz zapewnienie przez podmioty szkolące realizacji praktyk superwizyjnych.

Projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. poz. 979) oraz na stronie internetowej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych.

<p>Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie superwizji pracy socjalnej</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Elżbieta Bojanowska, Podsekretarz Stanu</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Marzena Jakubowska tel.: 22 661 12 82 marzena.jakubowska@mpips.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 19 kwietnia 2016 r.</p> <p>Źródło: Art. 121a ust. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163, z późn. zm.)</p> <p>Nr w wykazie prac 10</p>
---	---

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Potrzeba wydania rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie superwizji pracy socjalnej wynika z wejścia w życie art. 121a ust. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163, z późn. zm.).

Zawarte w projekcie rozporządzenia rozwiązania mają na celu określenie standardu superwizji pracy socjalnej w Polsce i ujednoczenie sposobu jej prowadzenia w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej i innych podmiotach zatrudniających pracowników socjalnych, wprowadzenie jednolitego sposobu szkolenia superwizorów pracy socjalnej i procedur zdobywania certyfikatu superwizora pracy socjalnej.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji i oczekiwany efekt

Projekt rozporządzenia zawiera rozwiązania dotyczące:

- 1) celów, wytycznych i standardu superwizji pracy socjalnej,
- 2) minimum programowego dla szkolenia superwizorów pracy socjalnej,
- 3) sposobu szkolenia superwizorów pracy socjalnej,
- 4) sposobu wnoszenia odpłatności za postępowanie związane z uzyskaniem certyfikatu, w tym za egzamin i egzamin poprawkowy,
- 5) organizacji i sposobu przeprowadzania egzaminu,
- 6) wzoru certyfikatu superwizora pracy socjalnej,
- 7) warunków, jakie powinny spełniać podmioty ubiegające się o uzyskanie zgody na prowadzenie szkolenia dla superwizorów pracy socjalnej,
- 8) sposobu i warunków nadawania podmiotom ubiegającym się o uzyskanie zgody na prowadzenie szkolenia dla superwizorów pracy socjalnej uprawnień do prowadzenia szkoleń dla superwizorów pracy socjalnej,
- 9) wymagań dotyczących kadry dydaktycznej szkolenia dla superwizorów pracy socjalnej,
- 10) sposobu prowadzenia nadzoru merytorycznego nad szkoleniami dla superwizorów pracy socjalnej,
- 11) zasad wyboru jednostki organizacyjnej, współpracującej z Centralną Komisją Egzaminacyjną do spraw stopni specjalizacji zawodowej pracowników socjalnych w zakresie organizacji egzaminów na superwizora pracy socjalnej.

Proponowane rozwiązania umożliwią wszystkim chętnym pracownikom socjalnym korzystanie z superwizji jako formy poradnictwa, mającego na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji zawodowych, utrzymanie wysokiego poziomu świadczonych usług oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego. W celu zapewnienia jak najwyższego poziomu superwizji będzie ona mogła być prowadzona wyłącznie przez certyfikowanych superwizorów. Wprowadzone rozwiązania przyczynią się do zapewnienia wysokiego poziomu szkolenia i przygotowania superwizorów pracy socjalnej, co za tym idzie również wysokiego poziomu świadczonych usług. Proponowane rozwiązania wprowadzą ujednoczone w skali kraju wymogi dotyczące nadawania certyfikatu superwizora pracy socjalnej, w tym przeprowadzania postępowania egzaminacyjnego. Konsekwencją korzystania przez pracowników socjalnych z superwizji będzie wzrost ich kompetencji zawodowych, co przełoży się na wysoki poziom usług świadczonych przez pomoc społeczną.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Odkąd superwizja zaczęła nabierać znaczenia jako profesjonalny sposób/środek prowadzenia doradztwa zorientowanego na proces, w kilku krajach Europejskich od 1975 roku zaczęły powstawać narodowe stowarzyszenia superwizyjne. 21 listopada 1997 r. narodowe zawodowe organizacje działające na rzecz superwizji, będące odpowiedzią na potrzebę europejskiej współpracy i wymiany poglądów pomiędzy profesjonalistami powołały ANSE jako europejskie stowarzyszenie parasolowe. Obecnie ANSE reprezentuje ponad 8.000 wykwalifikowanych superwizorów i coachów w zakresie doradztwa z 22 krajów i z ponad 80 instytucji szkolących.¹

Doświadczenia międzynarodowe ukazują bardzo różne podejścia do superwizji oraz jej standaryzacji.

Na potrzeby opracowania ORS dokonano analizy doświadczeń w zakresie standaryzacji superwizji pracy socjalnej w innych krajach skupiając się na doświadczeniach: Słowenii, Szwecji, Finlandii i USA.

Słowenia

Superwizja w Słowenii po raz pierwszy wprowadzona została do obszaru pomocy społecznej i pracy socjalnej w 1979 r. (zmiany w prawie rodzinnym). W 1992 roku superwizja jako narzędzie wspierania pracy zawodowej w obszarze pracy socjalnej została wprowadzona w ustawie o pomocy społecznej. Superwizja prowadzona w Słowenii pełni funkcję wspierającą i edukacyjną.²

Szwecja

Korzenie superwizji tkwią w psychoterapii i zostały przełożone na grunt pracy socjalnej. Już od lat 40 XX wieku Szwecja wypracowała „tradycję”, zgodnie z którą superwizja jest definiowana jako część procesu pracy, jako pomoc regularnie dostarczana pracownikom socjalnym (25 lat kształcenia superwizorów w Uniwersytecie Gothenburg). Cechy wyróżniające szwedzki model superwizji to fakt, że nacisk położony jest na model rozwojowo-integracyjny. Z superwizji wyłączony jest aspekt kontroli.³

Finlandia

Superwizja jest w Finlandii rozumiana jako:

- oparty na dialogu proces, realizowany na regularnych sesjach superwizyjnych pomiędzy superwizowanymi a superwizorami, stanowiący forum do refleksji i rozwoju praktyki zawodowej,
- forum organizacyjnego zaufania, otwarty i oparty na zaufaniu dialog oraz możliwość kontrolowania i krytycznej refleksji, - wypełnianie luki między praktyką a przywództwem,
- środek do redefinicji oraz holistycznego zrozumienia działalności zawodowej, sprawstwo w zmieniających się kontekstach zawodowych,
- opcja do identyfikacji nacisków i obciążeń zawodowych – wytwarzanie nowej wiedzy i zastosowanie wiedzy eksperckiej,
- środek przywództwa i zarządzania w celu promocji odpowiednich usług i zdrowej kultury organizacyjnej oraz spersonalizowanych usług.

W Finlandii nie ma standaryzacji, ale w praktyce superwizorzy posiadają dyplom na poziomie zaawansowanym, akredytowany przez STORY-FSA. Istnieje bardzo ogólna rekomendacja do posiadania dyplomu w profesjonalnej superwizji. Szkolenie składa się z 60 punktów ECTS (około 2,5 roku), i zawiera zarówno praktyczne doświadczenia jako superwizowany oraz jako superwizor, oraz naukę teorii i praktyki superwizji. Podejście w tych programach szkoleniowych może zawierać różne orientacje teoretyczne, jak np: systemowe, psychodynamiczne, dialogowe, oparte na aktywności. Profesjoniści uprawnieni do dyplomu superwizora mogą pochodzić z różnych zawodów, także z pracy socjalnej. Niezbędna wiedza superwizora jest bardzo istotną kwestią. Superwizorzy pracy socjalnej powinni posiadać wiedzę na temat pracy socjalnej i istnieją pewne programy pilotażowe szczególnie nakierowane na superwizję pracy socjalnej. Jednakże szkolenie jest głównie oparte na ogólnych zasadach.

Superwizja jest rekomendowana poprzez Ministerstwo Spraw Społecznych i Zdrowotnych. Prawo pracownika socjalnego do superwizji jest uważane za uzasadnione. Pracodawcy dostarczają superwizję i jest ona zakupywana u różnych dostawców.⁴

USA

Doświadczenia USA opisane zostały w publikacji przygotowanej w 2012 r. wspólnie przez National

¹ Tłumaczenie własne na podstawie informacji zawartych na stronie internetowej <http://www.anse.eu/> z dnia 21 marca 2014, godzina 12.03.

² Tłumaczenie własne na podstawie informacji zawartych na stronie internetowej http://www.dgsv.de/wp-content/uploads/2013/07/plakat_europakarte_web-1.pdf, z dnia 21 marca 2014, godzina 12.03.

³ j.w.

⁴ STANDARD SUPERWIZJI PRACY SOCJALNEJ ZADANIE „D” W RAMACH PRAC NAD STANDARDEM „SUPERWIZJA PRACY SOCJALNEJ” Przygotowany przez: Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL Lider zadania: Wyższa Szkoła Pedagogiczna TWP w Warszawie, Marzec 2013. Produkt opracowany w ramach projektu 1.20 Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomocy i integracji społecznej. Projekt realizowany jest przez Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich w ramach Działania 1.2 Systemowe wsparcie instytucji pomocy i integracji społecznej Priorytet I. Zatrudnienie i Integracja Społeczna Program Operacyjny Kapitał Ludzki.

Association of Social Workers (NASW) oraz Association of Social Work Boards (ASWB). Prowadzenie procesu superwizyjnego oparte jest na następujących zasadach: poufności, kontraktowaniu superwizora, przywódczej i edukacyjnej roli superwizora, odpowiedzialności superwizora za działanie w obszarze swoich kompetencji, pisemnym potwierdzeniu realizacji superwizji oraz trosce o kwestie związane z wypaleniem zawodowym.

W kwestiach etycznych NASW wyznacza następujące standardy dla superwizorów w USA:

- superwizorzy powinni prowadzić superwizję jedynie w zakresie swoich kompetencji oraz wiedzy,
- superwizorzy są odpowiedzialni za wyznaczenie granic w relacji superwizyjnej (biorąc także pod uwagę czynniki kulturowe),
- superwizorzy nie powinni wchodzić w relacje intymne lub koleżeńskie z superwizowanymi,
- zasady oraz sam proces ewaluacji superwizowanego muszą być sprawiedliwe oraz przejrzyste,
- superwizja nie jest psychoterapią czy psychoanalizą, dlatego superwizor powinien być zawsze nakierowany na cele superwizji i nie wykraczać poza granicę tej relacji superwizyjnej,
- relacja superwizyjna jest relacją profesjonalną i w jej trakcie superwizorzy powinni zachować dyskrecję związaną z informacjami dotyczącymi własnego życia prywatnego.

NASW i ASBW wskazują na kwalifikacje i doświadczenia istotne dla superwizora w USA:

dypłom akredytowanej uczelni w zakresie pracy socjalnej; minimum 3 lata praktyki zawodowej po uzyskaniu uprawnień zawodowych; zarówno superwizor, jak i superwizowany muszą pochodzić z tej samej jurysdykcji (stanu); brak aktualnych kar dyscyplinarnych oraz sankcji za naruszenie standardów zawodowych; ukończony kurs edukacyjny w zakresie superwizji pracy socjalnej; zrealizowanie wyznaczonych przez jurysdykcję danego stanu godzin edukacji w zakresie kształcenia ustawicznego; doświadczenie w pracy z beneficjentami ze zbliżonych grup jak u superwizowanego np.: uzależnieni od narkotyków, młodzi przestępcy, długotrwale bezrobotni, itp.; powinni posiadać szeroką wiedzę zawodową oraz kompetencje na temat teorii pracy socjalnej oraz różnych metod rozwiązywania problemów.⁵

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Pracownicy socjalni	20968 osób	Sprawozdanie MPiPS-03 za 2014 r. (sprawozdanie zawiera dane dotyczące pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej i powiatowych centrach pomocy rodzinie)	Proponowane regulacje umożliwią pracownikom socjalnym korzystanie z superwizji w celu podniesienia kompetencji zawodowych i przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu, co przekłada się na poziom usług świadczonych przez tę grupę zawodową.
Superwizorzy pracy socjalnej	Trudno oszacować liczbę superwizorów pracy socjalnej, gdyż do tej pory nie funkcjonowała formalnie taka grupa zawodowa. Dopiero przedmiotowe rozwiązania umożliwią zdobycie uprawnień superwizora pracy socjalnej.		Proponowane regulacje umożliwią zdobycie uprawnień superwizora pracy socjalnej.
Podmioty prowadzące szkolenia dla superwizorów pracy socjalnej	Trudno oszacować liczbę podmiotów prowadzących szkolenia dla superwizorów, gdyż do tej pory nie funkcjonowała formalnie superwizja pracy socjalnej.		Proponowane zmiany ujednotoczą sposób i tryb szkolenia superwizorów pracy socjalnej.

	Dopiero przedmiotowe rozwiązania umożliwią prowadzenie szkoleń dla superwizorów pracy socjalnej.		
Klienci pomocy społecznej	3,6 mln osób	Sprawozdanie MPiPS-03 za 2014 r.	Kompetencje uzyskane podczas superwizji pracy socjalnej przez pracowników socjalnych przełożą się na poziom usług świadczonych przez tę grupę zawodową na rzecz klientów pomocy społecznej

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Od początku 2012 r. prowadzone były prekonsultacje służące przygotowaniu projektu. Prekonsultacje podejmowane były z podmiotami realizującymi szkolenia pilotażowe z zakresu superwizji pracy socjalnej biorące udział w projekcie 1.20 Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomocy i integracji społecznej. Projekt realizowany jest przez Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich w ramach Działania 1.2 Systemowe wsparcie instytucji pomocy i integracji społecznej Priorytet I. Zatrudnienie i Integracja Społeczna Program Operacyjny Kapitał Ludzki. W ramach tych konsultacji przeprowadzono wizytę w placówkach biorących udział w projekcie i rozmowy ze szkoleniowcami i pracownikami socjalnymi uczestniczącymi w projekcie. Pracownicy Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej uczestniczyli w konferencji międzynarodowej dotyczącej superwizji pracy socjalnej organizowanej przez Wykonawcę standardu superwizji pracy socjalnej, wykonującego to zadanie również w ramach ww. projektu CRZL. Ponadto, zagadnienia dotyczące superwizji pracy socjalnej były konsultowane z ekspertami (kadram akademicką kształcącą w zakresie pomocy społecznej i pracy socjalnej) oraz przedstawicielami jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, podczas XXIII XXV zjazdu Polskiego Stowarzyszenia Szkół Pracy Socjalnej organizowanego w 2013 i 2015 roku. Równolegle prowadzone były spotkania grupy roboczej składającej się z przedstawicieli Centralnej Komisji Egzaminacyjnej ds. stopni specjalizacji zawodowej pracowników socjalnych działającej przy Ministrze Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, w skład której wchodzi teoretycy i praktycy pomocy społecznej i pracy socjalnej. Ponadto, w listopadzie 2015 r. Departament Pomocy i Integracji Społecznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zorganizował spotkanie robocze z udziałem przedstawicieli CKE i osób zajmujących się prowadzeniem działań superwizyjnych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej. Udział w spotkaniach z organizatorami i uczestnikami szkoleń z zakresu superwizji pracy socjalnej, kadram akademicką i praktykami pomocy społecznej o osobami prowadzącymi konsultacje i poradnictwo superwizyjne pozwolił na wypracowanie wstępnych rozwiązań dotyczących standardu superwizji pracy socjalnej i szkolenia superwizorów pracy socjalnej. Efekty prekonsultacji zostały wykorzystane w zapisach projektu rozporządzenia.

Projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) oraz Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2013 r. poz. 979).

Projekt rozporządzenia zostanie przesłany do konsultacji społecznych zgodnie z:

- 1) ustawą z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1240 i 1881);
- 2) ustawą z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2015 r. poz. 2029).

Projekt rozporządzenia zostanie skierowany do zaopiniowania Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Ponadto, projekt rozporządzenia zostanie przesłany do konsultacji z Centralną Komisją Egzaminacyjną ds. stopni specjalizacji zawodowej pracowników socjalnych i Radą Pomocy Społecznej. Stowarzyszeniem Samorządowych Ośrodków Pomocy Społecznej „Forum” i Polską Federacją Związkową Pracowników Socjalnych i Pomocy Społecznej.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [tys. zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
Dochody ogółem	0	78	78	78	78	78	78	78	78	78	78	78	0
budżet państwa	0	78	78	78	78	78	78	78	78	78	78	78	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem		62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	0
budżet państwa	0	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	0
budżet państwa	0	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania

Budżet państwa – budżet Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Obowiązek przystąpienia do egzaminu dla kandydatów ubiegających się o uzyskanie certyfikatu superwizora pracy socjalnej wpisany został do ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Ustawa określiła również wysokość opłat wnoszonych za egzamin na poziomie 20% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim roku kalendarzowym. Regulacje te spowodowały skutki finansowe dla budżetu państwa związane z procedurą organizacji egzaminów na superwizorów pracy socjalnej, zarówno na płaszczyźnie dochodów i wydatków. Rozporządzenie jako akt wykonawczy do ustawy nie wprowadza nowych skutków finansowych, niż wskazane w ustawie.

Projekt rozporządzenia reguluje jedynie kwestie merytoryczne i formalno-administracyjne określone w delegacji ustawowej, dotyczące superwizji pracy socjalnej, w tym również te związane z organizacją i finansowaniem egzaminów.

Koszty oszacowano na podstawie dotychczasowej praktyki stosowanej w przypadku podobnego egzaminu – egzaminu na II stopień specjalizacji w zawodzie pracownika socjalnego zakładając, że w każdym roku kalendarzowym począwszy od 2017, liczba osób ubiegających się o przystąpienie do egzaminu wynosiła będzie 100. Odnosząc się do wysokości przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2015 r., które to wynosiło 3899,78 zł, wysokość opłaty za jedną osobę wyniesie 779,95 zł. Z uwagi na podobny do ww. egzaminu na specjalizację II stopnia, charakter egzaminu na superwizora pracy socjalnej przyjęto założenie, że koszt zorganizowania i przeprowadzenia egzaminu dla jednej komisji egzaminacyjnej (20 osób) wyniesie tyle samo co na II stopień specjalizacji, tj. 12400 zł. Bilansując dochód i wydatki, przy przyjętym wyżej założeniu budżet państwa zyska ok. 3000 zł, pochodzących z wniesionych opłat, po potrąceniu wydatków na organizację i przeprowadzenie egzaminów.

Natomiast, budżet ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego zostanie zwiększony o środki na pokrycie kosztów związanych z organizacją i finansowaniem egzaminów na superwizorów pracy socjalnej, w wysokości odpowiadającej kwotom

wydatków na poszczególne lata

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2015 r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
Niemierzalne	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							

Dodatkowe informacje,
w tym wskazanie
źródeł danych i
przyjętych do obliczeń
założeń

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało bezpośredniego wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość.

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie
wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli
zgodności).

tak
 nie
 nie dotyczy

zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich
elektronizacji.

tak
 nie
 nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowana regulacja nie będzie miała bezpośredniego wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 inne:

demografia
 mienie państwowe

informatyzacja
 zdrowie

Omówienie wpływu

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na ww. obszary.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

lipiec 2016 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Efektom wejścia w życie projektu będzie liczba certyfikowanych supervizorów pracy socjalnej aktualizowana na bieżąco na podstawie listy certyfikowanych supervizorów pracy socjalnej zamieszczanej w BIP na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. Szacuje się, że pierwsze certyfikaty zostaną wydane w 2017 roku. Z uwagi na specyfikę projektu i jego miękkie rezultaty - niemierzalne (wzrost kompetencji pracowników socjalnych i wzrost poziomu świadczonych usług) ewaluacja efektów projektu w tym zakresie nie jest planowana.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Nie dotyczy

